ISAACI VOSSII

DISSERTATIO
DE VERA
ÆTATE MUNDI,

Quâ oſtenditur

Natale Mundi Tempus Annis minimum 1440 vulgarem Æram anticipare.

HAGÆ-COMITIS.

Ex Typographia ADRIANI VLACQ.

M. DC. LIX.

Digitized by Google

NOBILISSIMO ET AMPLISSIMO VIRO

GODEFREDO SLINGELANDIO

ISAACUS VOSSIUS

S. P.

PRoculdubio recordaris GODEFREDE SLINGELANDI, vir ampliſſime, non ſemel nobis ſermones fuiſſe de diverſitate opinionum circa mundi natalem; conatumque me fuiſſe perſuadere, neque alte nimium, neque etiam tam prope eſſe petenda temporum principia, atque faciunt hodierni Iudæi, & quod factum nollem, plerique ſeculi noſtri Chriſtiani. Quandoquidem vero res ea aliquanto fuit prolixior, quam ut familiari colloquio abſolvi potuerit, ac numerorum indigeret inveſtigatione; non male me facturum eſſe exiſtimavi, ſi potiſſima quamobrem ſic ſentiā argumenta ſcripto conſignarem, eaque aliquanto accuratius in ordinem digeſta oculis & judicio tuo denuo ſubmitterem. Vi-

deor mihi non infeliciter calculum poſuiſſe, idemne etiam tibi videbitur, valde dubito; verum ut ut ſit, adeo breviter & perſpicue ſenſus meos explicui, ut minime exiſtimem futurum me faſtidio. Non ad multos hic remitto ſcriptores, præſertim cum ſciam, quam tibi eorũ diſpliceat mos, qui res etiam vulgo notas ex ignotis & obſoletis probant nominibus. Sed neq; temporum hic colligo minutias, cum ridicule mihi feciſſe videantur illi, qui horas & ſingula annotarunt momenta, cum de integris ſeculis certi nihil adfirmare potuerint. Dabitur, ut ſpero, aliquando otium & hæc quoq; ſigillatim explicandi, nunc majora & præcipua tantum ſubducam intervalla, è quorum cognitione de univerſi temporis mẽſura certius aliquid in poſterum determinare poſſimus. Sed ad ipſam rem veniamus, quæ quo clarius & manifeſtius explicetur, paulo altius exordiemur.

Digitized by Google

ISAACI VOSSII
DE VERA ÆTATE MUNDI DISSERTATIO.

CAPUT I.

Mundum nec æternum eſſe, nec vetuſtiorem quam Moyſes ſtatuerit.

MUndus vel æternus, vel factus. Æternum nemo ſanus dixerit. Deo injuriam faciunt qui de opificio ejus nimium ſentiunt magnifice, ac hoc ipſi coæternum eſſe volunt. Sed & intellectui humano vim inferunt, qui ſtatuunt infinitum dari, quod tamen totum è partibus conſtet finitis. Non negaverim multos & olim fuiſſe, & ne nunc quidem deeſſe, qui ſtrenue & argute contrarium probare ſint conati; verum ſi quis animo non præoccupato utrorumque commiſerit argumenta, quę cum alibi, tum pręcipue apud Philoponum & Proclum videre eſt; non invitus ut opinor fatebitur, illos non tam veritatis amore, quam contradicendi ſtudio ingenioſos

Digitized by Google

nioſos videri voluiſſe. Non permittit inſtituti noſtri ratio, ut millies dicta denuo repetamus, hoc tantum monebimus, dari etiam rationes Phyſicas, è quibus mundum creatum eſſe certo poſſit demonſtrari. Si enim eſſet æternus, jamdudum perpetuo aquarum & fluminum decurſu & attritu montes defeciſſent, ac plana eſſet terræ ſuperficies. Argumenti hujus efficaciam vidit & agnovit Ariſtoteles, verum infeliciter illud diſſolvere conatus eſt. Nam quod alibi montes deficere, alibi novos provenire crediderit, id falſum eſſe conſtans & diuturna docuit experientia. Nec juvant rationes quæ è venis & fibris montium petuntur, his enim nec plana deſtituitur tellus, non ideo tamen altius ſe illa extollit. Sed nec hoc ad rem facit, quod cuniculi foſſorum, quantumvis ampli, intercedente longo ſpatio anguſtiores fiant, ac tandem concreſcant. Quis enim non videat idem neceſſario etiam illic contingere ubi terra eſt plana? Sane puteorum parietes confluunt, niſi valde firmiter muniantur. Statuamus itaque montes ab ipſo rerum exordio fuiſſe, & quidem majores quam nunc ſunt. Nec imperfectionem aut vitium aliquod rotunditati terræ adfert iſta formæ inæqualitas, ſed ornatum potius & ſummam abſolutionem. Nam ſi aliquando

tempus

Digitized by Google

tempus fuiſſet, quo nulli aut exigui tantum exſtitere montes, fuiſſet aliquando terra, arida prorſus & inhabitabilis, in calidis enim regionibus, ubi plana eſt tellus, ibi nec flumina, nec ullæ proveniunt pluviæ.

Clarum quoque & omnibus conſpicuum argumentum è ſcopulis ſupra mare exſtantibus poteſt colligi. Exeſæ quidem ſunt eorum radices, ſtant nihilominus. Quod ſi ab æterno fuiſſent, jam quoque ab æterno mari fuiſſent obruti. Tempus enim ſi in infinitum producas, jam quoque infinitus erit terminus rei quæ ab æterno neceſſario contigit, quum tamen ratio vetet, ut terminus ſtatuatur, ubi nullum ſit initium. Licet itaque concedatur, ut vel annis mille Platonicis oceanus unam tantum abradat unciam, non tamen efficies ut ſcopuli ab æterno non fuerint conſumti. Nec recte argumentabitur, ſiquis dixerit, quantum à ſcopulis vi undarum deteritur, tantundem illorum ſuperficiem ab interna creſcendi facultate foras propelli. Eſto enim ut exiſtimemus ſcopulos augeri, quod tamen falſum eſt, cum nemo ſcopulos vel recenter natos, vel ante multa ſecula ortos aut viderit, aut audierit; non tamen quiſquam (qui vaſta illa antra ad integrum aliquando ſtadium excavata conſpexerit) negare poterit;

Digitized by Google

rit, productricem illam potentiam, ut ut aliqua eſſe ponatur; longe ſuperari à violentia Oceani, cujus tanta in exedendo vis eſt, ut multæ jam rupes defecerint, aliæ exilibus nixæ radicibus lapſum minentur. Paſſim inſanarum molium ſtrages & ruinæ in mari comparent, nuſquam novæ rupes ſuccedunt; ſemel obrutæ, æternum jacent, donec penitus conſumantur. Certum hinc peti poteſt argumentum habere quoque ſcopulos ſtatam ætatem, & ſi recte calculum ponas, ipſa ſpecuum & antrorum menſura docebit ſpatium temporis quod iis corrodendis oceanus impenderit. Cum vero quæ partium, eadem quoq; ſit univerſi natura, ſequitur mundum habere principiū.

Illud autem aut à Deo, aut à ſeipſo. Qui à ſeipſo mundum factum eſſe ajunt, horum non tantum abſurda eſt opinio, cum aliquid à ſe ipſo fieri poſſe contendunt, ſed etiam impia, utpote qua tollatur Dei exiſtentia. Stulte enim dicitur Deus eſſe, ſi nulla ſit ratio quamobrem ſtatuatur. Deus ex ſolis noſcitur operibus. Ipſa illa inſita ac naturalis idea quæ in nobis eſt, quaque Deum comprehendimus, non niſi ex operibus ejus procedit. Qui itaque negat, hoc quod cernimus univerſum ipſius eſſe opificium, tollit quoque argumentum

unde Dei exiſtentiam colligere poſſimus. Statuamus igitur mundum à Deo eſſe creatum. Verum neque hic una omnium eſt ſententia. Complures enim ad multas annorum myriadas tempus creationis removent, idque ea credo cauſa, ut videantur propius accedere ad illos, qui ab æterno hanc machinam fuiſſe contendunt, ac ſi finiti & infiniti ulla eſſet proportio, & non majus foret diſcrimen inter æternitatem, ac ſpatium quantumvis enorme, quam ſit inter punctum mathematicum & mundum univerſum. Opinioni ſuæ patrocinium quærunt ex Babyloniorum Ægyptiorumque antiquitatibus. His addunt nonnulli Seras, quos perperam Sinas adpellant, è quorum accuratiſſima Chronographia Moſaycæ hiſtoriæ veritatem evertere, ac immenſam orbis antiquitatem adſtruere conantur. Nec ſane adeo eos fefellit ſucceſſus, quin & multos & præclaros etiam viros ad partes ſuas pertraxerint. Quamvis autem odioſe dictum poſſit videri, dicam nihilominus, non defuiſſe, qui fortius iſtas antiquitates adſeruerint, quam alij Moſem defenderint. Neque hoc eo, quod vel his faveam, aut de aliis ſecus ſentiam; ſed quod contra variarum gentium armaturâ munitos, telis inſuper non legitimis utentes; ipſi nudi & armis juſto brevioribus confiſi temere

in arenam deſcenderint. Prædictas gentes non tantam ſibi tribuere antiquitatem, quantam ipſi illis affingunt, nec Moſaicam hiſtoriam in tam arcta ſpatia eſſe cōſtringendam, quam faciunt hujus ſeculi Judæi & qui eos ſequuntur Chriſtiani, operæ fuerit pretium paucis oſtendere. Verum priuſquam eruditarum gentium excutiamus annales, inquiremus verum mundi natalem, hoc enim reperto, fient omnia plana, ac ex uno omnia fonte fluere videbuntur.

CAPUT II.

Moyſis ſententiam de tempore creationis, ex Græca potius tranſlatione, quam ex Hebraico codice eſſe hauriendam.

CUm itaque ſupra memoratæ opiniones nec veri, nec vero aliquid ſimile contineant, ſupereſt ut unum ſequamur Moſem, ac ut fidei, ita quoque temporis ex illo petamus principia. Sed & hic novum naſcitur dubium cum diverſis adeo modis ejus ſententia proponatur in Hebræis, Græcis, Samaritanis, & Chaldæis apographis, quinam potiſſimum ſint ſequendi. Videor mihi jam multos tanquam ex tripode audacter affirmantes audire,

Digitized by Google

audire, nequaquam dubitandum eſſe quin codex Hebraicus unus omnibus ſit præferendus, eiq; ſoli tanquam normæ veritatis adhærendum, utpote unde cæteræ verſiones promanarint. Bene ſane ſi Moſis haberemus autographum. Adeone vero quis inops judicij, ut exiſtimet adfuiſſe Deum ſemper Judæis librariis, ac direxiſſe illorum manus calamumque, nullam autem curam habuiſſe eorum qui deſcripſere novi federis libros, in quibus tanta eſt lectionum varietas, ut ſi quis omnes inter ſe committeret codices, quot verba totidem pene ſit inventurus diſcrepantias? Atqui majoris intererat, ut illi potius quam veteris teſtamenti libri incorrupti ad nos pervenirent. In Evangeliis & Apoſtolicis ſcriptis hanc varietatem & vident & fatentur, idque ſalva regula fidei fieri potuiſſe agnoſcunt, cur negant ipſum hoc contigiſſe in Moſaicis & Prophetarum libris? Quis unquam ſanæ mentis Dei ſpiritum aut punctis aut literis, aut vocabulis alligaverit? Eſto tamen, ut hoc factum fuiſſe aliquis exiſtimet. Verum jam longe nobis ſanctior eſſe debebit Samariticus codex, atque Hebraicus. Servant enim Samaritæ ſcripturam & characteres, qui jam inde à temporibus Moſis in uſu fuere. At vero qui vulgo Hebraicus dicitur codex, ille Chaldaicis literis eſt

exaratus. Certum quippe eſt, teſte beato Hieronymo, Eſdram poſt captivitatem Babylonicam, Chaldaicas invexiſſe literas, iiſque libros ſacros deſcripſiſſe, neglectis veteribus Hebraicis, quæ eædem erant, atque nunc ſunt Samariticæ. Si itaque reviviſceret Moſes, ne unum quidē apicem in Judæorū libris adſequereretur, cum literas habeāt à Chaldæis, puncta vero & apices à Maſſoretis.

Deſinant itaque viri boni ſemetipſos decipere, ac Judæorum fabellis aſſenſum præbere. Quæcunque illi tradunt de perpetua & conſtanti librorum ſacrorum conſervatione, meræ ſunt imposturæ. Poſtremis quidem ſeculis diligentiores fuere in deſcribendis ſacris voluminibus, ac efficiendo eo, ut omnia exemplaria conſpirare viderentur, ſed iſtam æqualitatem induxere Maſſoretæ, & qui illos præceſſere Judæorum Magiſtri, cum antea tanta paſſim in exemplaribus occurreret lectionum varietas, ut ipſi Rabbini fateantur omnia fuiſſe confuſa, vixque aliquid certi è tanta lectionum diſcrepantia elici potuiſſe. Quamvis autem non omnino improbandus ſit Maſſoretarū labor in expurgandis. Sacri codicis erroribus, in eo tamen reprehendendi ſunt quam maxime, quod ſuo ſolum fiſi judicio, dubium adeo & difficile opus aggreſſi ſint neglectis & non conſultis

cum

cũ aliis verſionibus, tum præcipue illa ſeptuaginta interpretum, quam ſi ad partes ſuas vocaſſent, longe felicius veras lectiones à falſis dignoſcere potuiſſent. Cum enim hæc verſio omnium ſit optima antiquiſſimaque, quis adeo ſit pervicax ut non fateatur ſenes iſtos, integriores minuſque à ſe invicem diſcrepantes eſſe ſecutos codices, ac melius percepiſſe ſenſus ſacros, quam poſteri ipſorũ Rabbini, quorũ tãta fuit inſcitia & cæcitas, ſive illa ingenita, ſive pœnæ loco inflicta fuerit, ut ſi unum alterumq; excipias, nunquã niſi caſu verum dixiſſe aut ſcripſiſſe videantur. Bene itaque, ſi quiſquam, de ſcripturis divinis meritus eſt Ludovicus Capellus in præclaro opere de Critica Sacra, qua non tantum oſtendit diſſenſum Judæorum orientalium ab occidentalibus propter diverſitatem lectionum, ſed & nævos & lacunas Hebraici textus plurimas ac multiplicem medicinam quæ cum aliunde, tum præcipue ex illa LXX Seniorum tranſlatione parari poſſit, multis & clariſſimis docuit exemplis. Non me fugit quid de hoc libro ſentiant & Judæi & qui illis favent, verum his auctor ſim ut diligentius legant Capellum, & quidem eo uſque, donec diſcuſſa ingenii nebula lumini adſueſiant, ac agnoſcant ſe in ſole cæcutiiſſe.

CA-

Digitized by Google

CAPUT III.

Examinatur ratio temporis quod ſecundum codicem Hebræum effluxit à Principio creationis, uſq; ad Diluviũ.

NOn eſt noſtri inſtituti pluribus de his in præſentia contendere, id tantum oſtendemus, Græcam tranſlationem, ut innumeris aliis in locis, ita quoque ina nnorum ſupputatione longe Hebraicorum voluminum calculo eſſe anteponendam. Hoc quo manifeſtius adpareat, examinabimus tempus quod à Creatione uſque ad Diluvium colligitur, primum quidem ſecundum codicem Hebræum, tum vero ſecundum LXX. ſenum interpretationem. Judæi itaque ſic numerant.

	Anno ætatis.	*Supervixerunt.*	*Vixerunt.*
Adam genuit Seth	130	800	930
Seth genuit Enos	105	807	912
Enos genuit Cainan	90	815	905
Cainan genuit Maleleel	70	840	910
Maleleel genuit Iared	65	830	895
Iared genuit Enochum	162	800	962
Enoch genuit Mathuſalem	65	300	365
Mathuſalem genuit Lamechum	187	782	969
Lamech genuit Noachum	182	595	777
Sub Noacho annos nato Diluvium	600		

Quamvis Judæi hodierni, & qui eorum ſententiam amplectuntur Chriſtiani, acriter & obſtinate admodum codicis Hebraici ſinceritatem pertendant, nihilque in eo mutatum eſſe à tot annorum millibus audacter adfirment, non tamen adeo diſpiciendum quid ipſi ſentiant, quam quid ſentiendum ſit, præſertim cum neque rationes neque auctoritates adferant ullas, quibus vel ſuam adſtruant, vel aliorum labefactent ſententiam. Ac primum quidem illud non leve argumentum vitiatos eſſe numeros, quod nulla hic juſta ſit proportio inter vitæ & pubertatis annos. Atqui tamē Deus ita ſanxit naturæ leges, ut ubi longa vita, iſtic quoque ſera eſſet pubertas. Si quis primorum patriarcharū vitam examinet, inveniet illos quāto diutius vixerint, tanto quoq; tardius liberis operá dediſſe, nec genuiſſe niſi quinta aut quarta demum ætatis parte peracta. Decreſcente hominum vita, eadem tamen manſit proportio, breviorque ætas, maturiorem ſemper ſortita eſt pubertatem. Cum vero Græca verſio longe juſtius & ordini naturæ convenientius unicuique patriarchæ annos tribuat, quibus alius alium produxerit, ſintque hæc intervalla juxta illorum calculum valde ſibi invicem analoga, nequaquam dubitandum eſſe exiſtimo, quin integriores fuerint codices, quos inter-

pretes illi ſecuti ſunt, atque iſti quos hodie ſequimur.

Idem ex Ioſepho facile colligi poteſt. Is enim cum Hebræum codicem, non LXX. interpretũ verſionem ſit ſecutus, uti infra docebimus, tamen in annis ante diluvium elapſis, cum illis conſpirat; unde liquet, hujus ſeculo in codicibus Hebraicis aliter ſcriptum fuiſſe.

Sed neque in Rabbinorum ſcriptis deſunt teſtimonia unde id ipſum probari poſſit. In Bereſith Raba & paſſim alibi tradunt Adamum poſt cædem Abelis per centum triginta annos non perſolviſſe conjugi ſuæ jus conjugij. Ut ut autem id fabuloſum videatur, adparet tamen exinde, ut nunc in Græca tranſlatione, ita quoque in Hebraicis libris exaratum fuiſſe olim, neque enim potuit Cain & Abel ſimul naſci, & eodem quo nati ſunt anno alter ab altero occidi.

Digitized by Google

CAPUT IV.

Proponitur & confirmatur Græcus LXX. interpretum calculus de ſpatio quod Diluvium præceſsit.

VIdeamus nunc ecquid ſit in Græcà ſupputatione quod merito reprehendi poſſit, in ea anni ab Adamo ad Noachum ſic colliguntur.

	Anno ætatis.	Supervixerunt.	Vixerunt.
Adam genuit Seth	230	700	930
Seth genuit Enos	205	707	912
Enos genuit Cainan	190	715	905
Cainan genuit Maleleel	170	740	910
Maleleel genuit Iared	165	730	895
Iared genuit Enochum	162	800	962
Enoch genuit Mathuſalem	165	200	365
Mathuſalem genuit Lamechum	187	782	969
Lamech genuit Noachum	188	565	753
Anno Noachi Diluvium	600		

Sic anni & tempora ſingulorum concipiuntur in melioribus libris: ſic etiam habet ille omnium antiquiſſimus codex, quem Alexandrinum vocant:

Digitized by Google

cant: ſic prætérea olim in ſuis exemplaribus reperit Africanus, cum annos 2262. à rerum principio ad diluvium numerat. Euſebius vitioſam ſecutus ſcripturam nativitatem Lamechi refert ad annum Mathuſalæ 165. unde ſequeretur ipſum quindecim annis ſuperfuiſſe diluvio. Euſebium ſecuti Hieronymus, Auguſtinus, alij. Hinc ſtultiſſima olim orta quæſtio, ubi Mathuſalem fuerit durante diluvio. Sed vero calculum Africani & Alexandrini codicis, confirmant codex Hebraicus & Ioſephus, ſecundum quos ad annum Mathuſalæ 187 refertur nativitas Lamechi.

Error tamen hic videtur in Noachi tempore natali. Nempe is natus non 188 anno Lamechi, ſed vero 182. Sic Hebræus & Samaritanus codices, ſic quoque Ioſephus. Itaque non dubito, quin ita etiam prius fuerit in verſione ſeptuaginta interpretum.

De tempore mortis Lamechi, quænam ſcriptura ſit præferenda, nō liquet; Nihil hoc facit ad præſens inſtitutum. Sive hanc, ſive illam ſequaris lectionem, eadem manet annorum ſumma.

Si itaque prædictos ſex annos de tota auferas ſumma, habebis verum diluvij tempus, annum nempe mundi 2256.

Proxime itaque ad veritatem acceſſit Africa-

nus,

nus, longius aliquanto abſceſſerunt Euſebius, & qui eum ſunt ſecuti, à quorum calculo quatuordecim deficiũt anni. In Hebraicis vero codicibus tota ſex ſecula deſunt. Omnium vero corruptiſſima eſt Samaritarum ſupputatio, utpotè qui 1307 tantum annos ad diluvium numerent.

Unus Ioſephus, ex iis qui exſtant, intervallum hoc recte taxavit, illum enim quem dixi numerum expreſſit. χρόνος δὲ οὗτος ἀπὸ Ἀδάμου τοῦ πρώτου γενομένου ἐτῶν ὑπῆρχε δισχιλίων διακοσίων πεντήκοντα ἕξ. Judæi aut Græci Judaiſtæ, qui paſſim annos & tempora in hoc auctore reformarunt, & hunc quoque locum corrumpere conati ſunt, reſcribendo χιλίων ἑξακοσίων πεντήκοντα ἕξ. Sed miſeri non animadverterunt, hoc pacto, totam Ioſephi ſupputationem corruere. Siquis enim ſingulorum patriarcharum, quæ memorat ſpatia, componat, is illum, quem diximus, habebit annorum numerum. Præterea cum diſertim ſcribat, ſe quinque millium annorum conſcripſiſſe hiſtoriam, abſurdum eſſet exiſtimare, illum ita computaſſe annos, atque hodierni faciunt Judæi.

Inſignis vero eſt illorum ſupinitas, qui ut Judæis patrocinentur, ex Ioſepho adſtruere conantur, Adamum etiamnum ſuperfuiſſe tempore Lamechi. Nuſquam hoc Ioſephus temerè id adſu-

tum

tum à Gelenio, quod cuique Græcos codices qua vulgatos, qua manu exaratos conſulenti, manifeſtum fiet. Judæorum eſt fabella, Lamechum de uxoribus conqueſtum eſſe apud Adamum, illum his juſſiſſe, ut ad maritum reverterentur ac ſui facerent copiam. Iſtas reſpondiſſe Adamo, ut ipſe prius ſuæ ſatisfaceret conjugi, à qua jam per centum & triginta annos propter ſcelus Caini eſſet ſeparatus. Verum quis adeo ſit hebes, ut non videat narratiunculam hanc eſſe ineptiſſimam? Ex ea ſequeretur Lamechum, qui à Setho ſeptimus fuit, diu fuiſſe antequam Sethus naſceretur. Sane adeo portentoſæ ſunt Rabbinorum fabellæ, ut ne ægrorum quidem ſomniis ulla ex parte cedere videantur.

CAPUT V.

Proponitur & rejicitur numerus annorum, qui ex Hebraicis codicibus colligitur, à diluvio uſque ad Abrahæ nativitatem.

ATque hæc de annis & tempore ante diluvium elapſo ſecundum hypotheſin Moſis, quæ ſola vera eſt, cum cæterarum gentium annales hic vel deficiant, vel abſurda contineant, breviter nobis

dicta

Digitized by Google

dicta ſufficiant. Pergamus nunc ad ſequentia ſecula, & examinemus ætates patriarcharum, qui poſt diluvium floruerunt. Quod ſi ſufficere cuiquam videantur rationes noſtræ in ampliando annorum ante Noachum numero, huic certe multo magis ſufficere videbuntur, ea, quæ nunc ſumus dicturi de intervallo, quod eſt à diluvio uſque ad Abrahami nativitatem. Nuſquam à ſe invicem longius abeunt ſacri codices; cum enim vulgo à Judæis huic ſpatio tribuantur anni 292. Samaritani adjiciunt ſex ſecula & dimidium fere, Græci vero octo ferme ſecula. Quamvis autem difficile videatur diſcrepantes adeo ſententias componere, odioſum vero decernere quænam ex iis potiſſimum ſit amplectenda, præſertim cum opinio illa de Hebraici Codicis ſinceritate ita omnium animos præoccupaverit, ut pro impiis habeantur, quotquot ab eo vel minimum audent recedere; tanta tamen apud me non eſt cujuſquam mortaliũ auctoritas, ut huic rationis & intellectus arbitrium abſq; ratione cõceſſerim, nec multorũ licet vel monita vel minæ terrent me, quominus etiam publice quæ ſentiam profitear, quin potius ſi quo veritatis tenentur ſtudio, efficiã ut ipſi errorẽ ſuum agnoſcunt, & ſive argumentis ſive teſtium numero ſit pugnandum, vincã illos argumentis, vincam teſtimoniis.

Digitized by Google

moniis. Sed adſcribamus & conſideremus calculum Judaicum quem ſolum pro vero habendum eſſe cenſent.

	Anno ætatis		Vixit annos
Ex Sem natus Arphaxat anno poſt Diluvium	2	*Sem*	600
Arphaxat genuit Sala natus annos	35	*Arphaxat*	438
Sala genuit Heber natus annos	30	*Sala*	433
Heber genuit Phaleg	34	*Heber*	464
Phaleg genuit Rehu	30	*Phaleg*	239
Rehu genuit Serug	32	*Rehu*	239
Serug genuit Nachor	30	*Serug*	230
Nachor genuit Thare	29	*Nachor*	148
Thare genuit Abraham	70	*Thare*	205

Quod ſupra monuimus, id ipſum quoque hic obſervare eſt, pro ratione ætatis, nimis hic brevem ſtatui pueritiam, cum longam vitam neceſſario longa præcedat pueritia. Tempus pubertatis ut plurimum tertia aut quarta pars eſt, vitæ humanæ, raro quinta, rariſſime ſexta. Si Arphaxat, Sala & Eber tam mature genuiſſent, utique decimæquintæ generationi interfuiſſent : imo & viceſimam potuiſſent videre, cum conſtet contractiora paulatim facta eſſe generationum ſpatia. Abſurdum autem fuerit credere, aliquem unquam diu adeo interfuiſſe poſteritati ſuæ.

Mirum quoque ſi prædicti & ſubſequentes patriarchæ anno triceſimo & jam ante gignere cœperint,

Digitized by Google

perint, cum tamen Jſaaci patriarchæ ſeculo, quo vita hominum altero tanto erat brevior, quadrageſimus annus pro juvenili ætate fuerit habitus.

Illud vero non tantum ab omni veriſimilitudine remotum, ſed & abſurdum prorſus, quod juxta hanc ſupputationem Noachus vixiſſet uſque ad annum Abrahami quinquageſimum octavum. Semus vero ſupervixiſſet Abrahamo totis triginta quatuor annis. Atqui Abrahamus à Noacho fuit undecimus. Semus vero duodecimum vel etiam decimumtertium cognoviſſet hæredem; diu ſiquidem juxta Hebraicum calculum cum Jacobo & Eſavo vixit. Adeone quis infelicis ſit judicij, ut hæc contigiſſe exiſtimet? Jam diu ante Abrahamum varia toto orbe regna erant fundata, jam dynaſtiæ aliquot in Ægypto eſſe deſierant, quæ ab auctoribus ſigillatim memorantur, nemo tamen Noachi meminit. Sane ſi iſtis temporibus inter vivos etiamnum exſtitiſſet ille univerſi generis humani auctor & princeps, pleni eſſent gentium annales de hoc miraculo. Sed nec ipſe hoc prætermiſiſſet Moſes.

Jam vero quis credat turris Babylonicæ conſtructionem, confuſionem linguarum, ac diſperſionem gentium factam eſſe vix uno poſt diluvium elapſo ſeculo? Ex ſacris literis manifeſte

hoc tempus colligitur, inde enim nomen inditum Phalego. Atqui tum forſan necdum tertius Nocho natus erat hæres. Huic difficultati ut nonnulli occurrerent, miram commenti ſunt methodum ad multiplicandum brevi ſpatio genus humanum: primos namque poſt diluvium patriarchas tam fœcundos fuiſſe dicunt, ut anno ætatis duodecimo, vel etiam prius, liberis gignendis operam dederint. Sed ſane etiam ſi concedatur eos cucurbitarum inſtar pullulaſſe, non tamen efficient, ut hæc computandi ratio non ſit prorſus ridicula.

Iſtud vero non abſurdum tantum ſed & ſtultũ, & quod fieri minime potuit, octavo & quinquageſimo poſt diluvium anno apud Aſſyrios regnaſſe Ninum & Semiramidẽ. Quotquot Judaicũ ſequuntur codicem hoc tempus illis adſignant. Sed ſi id verum eſt, quid ſentiendum de Belo, & aliis Chaldæorum & Arabum regibus, qui quadringentis & quadraginta annis ante Ninum imperium tenuere? Quid fiet de variis Ægyptiorum dynaſtiis, quas certum eſt, aliquot ſeculis Abrahamo eſſe vetuſtiores? Quid denique ſtatuendum de Seribus, qui vulgo Sinenſes appellantur; quorum accuratiſſimam chronographiam ſi ſequamur, jam diluvium ſeptem vel octo ſeculis anticipabit calculum.

Digitized by Google

culum Moſaicum. De ſingulis inferius nonnihil dicemus. Unum hoc nunc addimus; ſi tempora ſubducamus juxta receptam Hebraici codicis ſcripturam, non gentium tantum hiſtoriis, ſed & ipſis ſacris literis meram inferri noctem.

CAPUT VI.

Proponitur & confirmatur LXX Interpretum de eodem ſpatio calculus.

AT vero ſi non hodiernis, ſed potius antiquis illis credamus Judæis, ſeptuaginta nempe interpretibus, qui longe integriora ſecuti ſunt exemplaria, jam omnia plana fient, ac nulla prorſus in annis occurret difficultas. Ut hoc clarius cognoſcatur, ſubjiciam intervalla quæ juxta verſionem LXX. interpretum colliguntur à diluvio uſque ad Abrahami nativitatem.

Sem genuit Arphaxat anno poſt Diluvium	2
Arphaxat genuit Cainan anno ætatis	135
Cainan genuit Sala anno ætatis	130
Sala genuit Eber anno ætatis	130
Eber genuit Phaleg anno ætatis	134
Phaleg genuit Ragau anno ætatis	130
Ragau genuit Serug anno ætatis	132
Serug genuit Nachor anno ætatis	130
Nachor genuit Thara anno ætatis	79
Thara genuit .... anno ætatis.	70

Neminem, qui hæc leget, futurum puto, qui non mox fateatur, intervalla & ſpatia quæ cujuſque nativitatem intercedunt, longe æquabilius & naturæ convenientius hic ſignari, atque in ſuperiori Judaico calculo. Ut enim vitæ, ſic quoque illi anni, quibus quiſque natus eſt, ſenſim & juſta ratione decreſcunt.

In Cainane vero expungendo prorſus abſurdi ſunt viri eruditi, plus tribuentes Judæis librariis, quam Evangelicæ veritati. Improbe ſentiunt, cum dicunt ſeptuaginta ſeniores, viros ſanctos, propria libidine Cainanem iſtum addidiſſe; multo vero improbius, cum Evangeliſtam horum fraude ſeductum erraſſe affirmant. Quanto rectius culpam iſtam imputemus librariis, quibus ſolemne eſt tales committere errores, præſertim ubi ſimilia vocabula ſibi invicem vicina occurrunt; quam fidis interpretibus, quos ut tanti criminis reos peragamus, nulla prorſus vel ratio vel prætextus poteſt comminiſci. Nam quod dicunt caſu aut incogitantia iſta de Cainane eſſe adjecta, id ab omni ratione plane eſt alienum. Si dixiſſent incogitantia librariorum hæc in Hebræis codicibus eſſe omiſſa, non male ſenſiſſent: Hæc vero de Cainane verba ejus ſunt naturæ, ut neque caſu, nec incuria accreſcere potuerint. Pravitate vero

ali-

Digitized by Google

aliqua eſſe inſerta, non liquet. Fidendum itaque exemplaribus, & credendum auctoritati B. Lucæ, ac totius veteris Eccleſiæ conſenſui. Cainanem iſtum agnovit quoque Beroſus, cum Abrahamum decimum eſſe ſcribit eorum, qui poſt diluvium nati ſunt, uti eſt apud Ioſephum lib. 1. cap. VII.

Minime quoque audiendi ſunt, qui ſeptuageſimo Tharæ anno Abrahamum natum fuiſſe contendunt. Rectius illi qui in annum patris 130 natalem ejus conjiciunt, ac primogenitum fuiſſe negant, ſed dignitatis ergo primo nominari ſtatuunt, quod ipſum quoque in Noachi liberis contigit, non enim Sem, ſed Japhet maximus natu erat. Argumenta quæ pro vulgari opinione afferunt Scaliger & Petavius frigida ſunt, nec confutatione digna. Obſcura & intellectu difficilia ex iis quæ manifeſta ſunt lucem debent mutuare; clara vero & manifeſta Sacrarum literarum loca non ſunt obſcurorum locorum tenebris involvenda. Effluxere itaque à diluvio uſque ad natalem Abrahami anni 1132.

Digitized by Google

CAPUT VII.

Ex Samaritico codice idem adſtruitur.

PErgamus nunc ad alia, ac confirmemus præcedentis calculi veritatem. Primo quidem ſe offert codex Samariticus, cujus nobis veneranda debet eſſet auctoritas. Is igitur in annis, qui à diluvio ad Abrahamum effluxere, plane cum Græca tralatione convenit, niſi quod Cainanem expungat, ac Arphaxatum quinquennio juniorem faciat, quando Cainanem genuit. Verum & hic quoque manifeſte librariorum adparet culpa, Arphaxato enim tribuitur, quod Cainani tribui debuerat. Non Arphaxat centum triginta erat annorum cum liberos gignere inciperet, ſed Cainan. Hinc clare colligitur, vel expunctum, vel Hebraici codicis auctoritate prætermiſſum fuiſſe Cainanem, ac pro annis quibus Arphaxat genuit Cainanem, ſuppoſitos fuiſſe illos Cainanis, ac ſic duos patriarchas in unum coaluiſſe.

CA-

Digitized by Google

Caput VIII.

Idem probatur ex Flavio Ioſepho, cujus tota temporum ratio oſtenditur.

SUccedat Ioſephus, & quid ille de hoc ipſo intervallo ſenſerit videamus. Is itaque lib. I. cap. VI. Antiquitatum ſcribit, Abrahamum natum eſſe anno poſt diluvium ducenteſimo nonageſimo ſecundo. Deinceps ſingulorum rationes ſubducens ſpatium hoc extendit ad annos nongentos octoginta tres. Prior numerus convenit cum Hebraici codicis calculo, ſequens vero, niſi quod in quibuſdam diſcrepet, haud longe abit ab LXX. interpretum ſupputatione. Graviſſima multis viſa eſt hæc quæſtio, & adeo quidem, ut qui ex hac ſeſe difficultate expedire potuerit, hactenus invenerim neminem. Qui Hebraico favent codici, ſic exiſtimant; Ioſephum conſcripſiſſe hiſtoriam quinquies mille annorum, tantum quippe ſpatium à creatione uſque ad ſuam ætatem definiri putant in præfatione operis, ac præterea in ſcripto contra Appionem. Id vero tempus ſic diſtribuunt, ut dicant, tria fere annorum millia expiraſſe à creatione uſque ad obitum Moyſis, prout ipſe aſſerit eodem contra Appionem libro, bis mille vero

annos

annos à Moyſe uſque ad everſam à Romanis Hieroſolymam, idque colligi ex præfatione & poſtremo antiquitatum capite. Plana quidem ac facilis prima fronte videtur hæc conciliandi ratio, ſed ſiquis penitius rem inſpiciat, inveniet hoc pacto difficultates in immenſum augeri. Quomodocumque enim diſponantur & colligantur hi numeri, nunquam tamen inde juſtam & probabilem ſummam efficies, quæ vel cum Hebræis, vel Samaritanis codicibus, vel cum Græca tralatione conveniat, aberit ab omnibus quam longiſſime. Sed neque Ioſephus ſibi conſtabit, niſi quis exiſtimet, evertendum eſſe quidquid in eo eſt numerorum. Quandoquidem autem veritati non parum acceſſurum ſit actoritatis, ſi oſtenderimus codices Hebræos ſeculo Ioſephi necdum fuiſſe vitiatos, ſed eadem continuiſſe temporum ſpatia, quæ Græca exhibet tranſlatio; operæpretium fuerit in annos, quibus hiſtoriã ſuam diſtinxit auctor graviſſimus, diligentius inquirere, ac videre num ex ſingularum partium intervallis menſuram univerſi temporis, an vero ex univerſi temporis cognitione de ſingulis partibus certi aliquid pronuntiare poſſimus.

Sic itaque ſentio, Ioſephum cum quinque millium hiſtoriam ſe collegiſſe ſcribit, non loqui de ſpatio

ſpatio, quod ab initio creationis uſque ad ſuam ætatem effluxit, ſed de eo intervallo quod ſacris continetur literis. Vide initium prioris libri contra Appionem, & præfationem operis antiquitatum, ubi clare docet continuam quinque millium hiſtoriam ſacris comprehendi voluminibus. In ſubſequente tempore, illo nempe quod principium Alexandri Magni, & bellum poſtremum Judaicum interceſſit, conſuluiſſe quidem ſe gentis ſuæ monumenta, verum illa nec ſacra, nec certæ fidei fuiſſe eodē contra Appionē ſcripto affirmat.

Habemus ſummā univerſam, nunc videamus an partes conveniant toto. De tēpore ante diluvium nullum relinqui dubium ſuperius monuimus. Sed neq; in annis qui ab Abrahamo uſq; ad Alexandri magni initium effluxerunt, ulla apud Ioſephū difficultas occurrit. De illo tantum tēpore, quod Diluvium & Abrahami nativitatem interceſſit, controverſia moveri poteſt. Si quis ſingula loca examinet, inveniet ſpatio huic nonnunquā adſignari annos pauciores trecentis, aliquando 343. alibi 383. vel etiā 470. At vero ſiquis patriarcharum ſingulorum ætates ſubducat, inveniet annos 983. Poſteriorem numerum nonnulli ſuſpectum habuere auctoritate Ruffini, perperam tamen. Antiquiſſimus noſter Ruffini codex plane eundem exhi-

bet calculum, quem Græca Ioſephi exemplaria. Quamvis autem minime dubitandum ſit, quin hæc annorum menſura ad veram proxime accedat, vitioſa eſt tamen, ac à Judæis in Græcia habitantibus, aut Græcis Judaiſtis, truncata & variis adeo modis interpolata. Tharam non genuiſſe Abrahamum anno ætatis ſeptuageſimo quinto, ſed 130 ex ipſo manifeſte Ioſepho colligi poteſt, cum dicit ſepulto demum parente in Cananæam ſe contuliſſe Abrahamum. In anno natali Tharæ abit & à Græcis & ab Hebræis: centeſimo quippe & viceſimo patris anno genitum eſſe ſcribit. An errore librariorum hoc factum ſit; an vero in ſuis quos ſecutus eſt Hebræis codicibus ita ſcriptum invenerit, difficile fuerit divinare. Illud certum eſt, expunctum hic eſſe Cainanem, illum enim ſi addideris, habebis veram ſeriem & menſurā temporum, totaque chronologiæ ratio in Ioſepho facilis, manifeſta & ſibi conveniens erit. Hoc quo clarius cognoſcatur, ipſum ordinem quem in digerendis annis tenuit, ſubjiciam.

Adam

Digitized by Google

Adam genuit Seth	—	230
Seth genuit Enos	—	205
Enos genuit Cainanem	—	190
Cainan genuit Maleleel	—	170
Maleleel genuit Iaredum	—	165
Iared genuit Enochum	—	162
Enoch genuit Mathuſalem	—	165
Mathuſalem genuit Lamechum	—	187
Lamechus genuit Noachũ	—	182
Diluvium fit anno Noachi	—	600

A principio itaque mundi uſque ad diluvium effluxere anni 2256.

Ex Semo natus Arphaxat anno poſt Diluvium	—	2
Arphaxat genuit Cainan	—	135
Cainan genuit Sala	—	130
Sala genuit Eber	—	130
Eber genuit Phaleg	—	134
Phaleg genuit Ragau	—	130
Ragau genuit Serug	—	130
Serug genuit Nachor	—	132
Nachor genuit Thara	—	120
Thara genuit Abrahamum	—	130
Abraham venit in Cananæam annos natus	—	75
Hinc ad exitum Iſraelitarum ex Ægypto	—	430
Ab exitu vero ad obitum Moyſis anni	—	40

A diluvio ergo uſque ad finem Moyſis elapſi ſunt anni 1718, ab exordio vero mundi anni 3974.

A Moyſis obitu uſque ad templum Salomonis	—	552
Hinc ad everſionem templi à Nabuchodonoſoro	—	470
Hinc ad primum annum Cyri	—	70
A primo anno Cyri uſque ad Alexandrum anni plus minus	—	200

A Moyſe igitur uſquè ad Alexandri magni initium colliguntur anni 1292, à mundi vero creatione uſque ad Alexandrum anni 5266.

Hucuſque Sacrorum librorum hiſtoriam extendit Ioſephus, recte quoque illis quinque millium annorum traditiones contineri ſcribit. Ruffinus, qui multa in Ioſepho corrupit, verba hæc in præfatione omiſit, quod Hebraico codici adverſari exiſtimaret. Vides quoque hic quatuor ferme annorum millia numerari à principio ad mortem Moyſis. Non recte itaque in ſcripto contra Apionem τετρακισχιλίους in τρισχιλίους mutarunt.

Abſurdum vero maxime fuerit credere Ioſephum, ſacerdotem & legum apud Judæos interpretem neglectis Hebræis codicibus, Græcam ſecutum eſſe verſionem. Quin potius ex hac computandi ratione ſequitur Codices Hebraicos olim cum Græca tralatione conſpiraſſe. Quantumvis igitur Judæi auctoritatem codicis ſui elevent, tum linguæ primigeniæ prærogativa, tum quod prophetarum manu ſit exaratus, ex ſupra-

dictis

dictis tamen ſatis, ut opinor, patet, ſeptuaginta ſenum verſionem, cum multis alijs in locis, tum præcipue in annorum ſupputatione, multo ad nos incorruptiorem perveniſſe.

CAPUT IX.

Idem ex annis Chaldæorum confirmatur, quorum initia explicantur.

DIcamus nunc eruditarum gentium origines, ac videamus rectene faciant qui Chaldæorum, Ægyptiorum ac Serum antiquitatibus ad evertendam Moſaicæ hiſtoriæ veritatem abutuntur. Incipiemus à Chaldæis. Horum enim maxime jactatur vetuſtas, utpote qui obſervationes Aſtronomicas quadringentorum & ſeptuaginta millium annorum habuiſſe dicuntur. Sane non dubito, quin Ariſtoteli ejuſque ſectatoribus tam enormis annorum ſeries occaſionem præbuerit, ut mundum æternum, vel ut ipſi loquuntur, ingenitum eſſe ſenſerint, cum plerique, qui illos præceſſere Philoſophi, præter unum Ocellum Lucanum, mundo principium dederint. Sed falſo Græculos tantam Chaldæis vetuſtatem attribuiſſe, vel unus ille docere poſſit Calliſthenis locus, quem ad

Digitized by Google

ſecundum Ariſtotelis de cœlo librum ex Porphyrio affert Simplicius. Rogarat Calliſthenem Ariſtoteles, ut in antiquitates Chaldæorum inquireret certioremque ſe faceret. Reſpondit ille, nullas ſe apud Babylonios reperire potuiſſe obſervationes antiquiores annis mille nongentis & tribus, uſque ad captam ab Alexandro urbem. Incidit hoc tempus in annum poſt diluvium ſexageſimum primum juxta vulgarem ſupputationem. Sed ſane nulli tum Chaldæi, nullus rex, non Babylon ipſa, nulla denique cura obſervationum aſtronomicarum. Si vero veterem LXX. interpretum ſequamur rationem, omnis prorſus tollitur difficultas. Annus enim 1903 ante Babylonem captam ſex annis prævertit nativitatem Abrahami, quando nēpe mille jam ferme anni à diluvio erāt elapſi. Multo tamen altius arceſſenda ſunt Chaldæorum initia; diu ſiquidem apud eos regnatum fuit, priuſquam aſtrorum vigeret ſcientia, nec Ninus & Semiramis primi regnum in Babylone tenuere, ſed ante illos ſeptem Chaldaici reges, ac præterea ſex Arabes per annos quadringentos & quadraginta imperarunt. Singulorum nomina & imperij tempora ex Africano ſubjiciam, quia vulgo non recte concipiuntur.

Digitized by Google

Primi Chaldæorum in Babylonia reges.

I. *Euechous, qui perperam Nimrod eſſe creditur, annis*	— 6 —	*Menſibus* 8
II. *Chomasbolus regnavit annis*	— 7 —	*Menſibus* 6
III. *Porus annis*	— 35 —	
IV. *Nechubes annis*	— 43	
V. *Abius annis*	— 48	
VI. *Oniballus annis*	— 40	
VII. *Chinzirus annis*	— 45	

Regnarunt hi per annos 225. menſes duos. Poſt hos regnum Babyloniorum obtinuere Arabes, iſti nempe.

I. *Mardocentes regnavit annis*	— 45
II.	40
III. *Siſimordacus*	— 28
IV. *Nadias*	— 37
V. *Parannus*	— 40
VI. *Nabonnadus*	— 25

Horum imperium ſtetit annis 215 uſque ad Belum Aſſyriorum regem, qui expulſis Arabibus Babylonium imperium obtinuit per annos quinquaginta quinque, cujus poſt mortem demum ſucceſſit Ninus. A primo itaque Chaldæorum rege Euechoo uſque ad Ninum colliguntur anni 495. Quod ſi initium Nini referamus ad annum ſextum priuſquam Abrahamus naſceretur, uti monuimus, jam initium regni Aſſyriorum referendum erit ad

annum

enim reges ab Aloro primo uſque ad Xiſuthrum, (qui eſt Noachus, vel potius Semus) regnaſſe ajebant Saris centum & viginti. Sarum vero conficiunt anni 3600. Sari itaque 120. conſtituunt annos 432000. Panodorus & Annianus, ut eſt apud Georgium Syncellum, vaſtum hunc annorum numerum in dies reſolvebant, unicuique Saro tribuentes decennium. Centum itaq; Sari efficient annos 1200. Secundũ hanc rationem per 1200 annos ante diluvium regnatum fuit apud Chaldæos, reliquum vero tempus fuit ἀβασίλευτον. Hæc ratio quamvis nonnullis probabilis videatur, mihi tamen diſplicet. Fabuloſa non ſunt ad veritatis normam nimis rigide examinanda. Ego ſic exiſtimo, Chaldæos ſatis accuratam cognitionem habuiſſe eorum quæ poſt diſperſionem gentium contigere, illinc namque, ut oſtendimus, annales eorum incipiunt: diluvij quoque haud levem habuiſſe notitiam ſatis ex Beroſo & alijs eſt manifeſtum, cum non tantum Noæ meminerint, quem Oannem vocant, ſed & conjugis, & liberorum, & columbæ, & navigij quo ſalvi enatarunt, claram fecerint mentionem; ſed vero de iis quæ ante diluvium evenere, unum tantum illud cognoviſſe videntur, totidem fuiſſe ætates, quot à Moyſe memorantur. Uti enim Noë decimus eſt ab

Adamo, ita quoque Xiſuthrus, quo regnante ſupervenisſe diluvium ſcribunt, decimus fuit ab Aloro.

CAPUT X.

Antiquiſsima Ægyptiorum tempora eruuntur, ac horum quoque teſtimonio præcedens calculus confirmatur.

VEniamus ad Ægyptios, & ipſos magnæ antiquitatis oſtentatores. Siquis annorum, quos memorant ineat numerum, aliquanto quidem modeſtiores Chaldęis fuiſſe videntur, at vero ſiquis immenſum regum ſpectet catalogum, perpetua, ut ajunt, ſerie ſibi invicem ſuccedentium, longe altius origines ſuas aſſeruere. Chaldęi enim, teſte Beroſo, ab exordio rerum uſque ad Abrahamum viginti tantum ętates numerant, decem nempe ante, decem item poſt diluvium. At vero apud Manethonem ante Abrahamum aliquot regum recenſentur centurię. Et tamen longe recentiores ſunt res Ægyptiorum, utpote apud quos ne diluvij quidem ulla exſtiterit memoria. Demum à rege Mene petenda ſunt eorum initia, hic primus fuit hominum qui in Ægypto

to regnarunt. Annoſam illam deorum ſemonumque ſeriem adjecit gens vaniſſima, ne Chaldæis generis antiquitate cedere viderentur: ac quia mortalia jam dudum deficiebãt nomina deducenda fuere in terram ſidera & planetę, ipſumque exhauriendum fuit cœlum, ne deeſſent pulchra vocabula, quibus Ægyptiacorum regum catalogus inſtrueretur. Sed quandoquidem & locus poſtulat, & quamplures viri eruditi in digerendis Ægyptiorum annis fruſtra laborarunt, recte ut opinor faciemus, ſi aliquanto diutius hic immoremur, tum ut illorum litem finiamus, tum quoque ut noſtrum comprobemus calculum. A Mene itaque incipiendum, nam pleraque quę illum præceſſere tempora, vel omnino fabuloſa ſunt, vel tot involuta figmentis, ut vix ullo ingenio humano aliquid veri ex iis poſſis exſculpere. Non Gręci tantum hunc primo recenſent, ſed & ipſi Ægyptij ab hoc regum ſuorum ſeriem auſpicantur. De ætate vero, qua vixit, incredibile eſt quantum à Manethone Ægyptio abeant Eratoſthenes & Diodorus Siculus, Gręci quidem hi, ſed tamen & ipſi ſecuti Ægyptios. Horum ſententiam poſtea referam, ac veritati conſentaneam eſſe oſtendam, ubi modum ac rationem quam in adſtruenda Ægyptiorum vetuſtate tenuit Manetho

tho prius expoſuero. Is itaque à Mene primo Ægyptiorum rege uſque ad Pſammetichum quinque annorum millia & aliquanto amplius numerat. Floruit Pſammetichus Manaſſis & Joſię regum temporibus. Diximus vero ſuperius veteris inſtrumenti libros continere hiſtoriam quinquies mille annorum, ac trium ferme ſeculorum. An forſan voluit Manethon ad normam Judaicarum antiquitatum, Ægyptiaca quoque conformare tempora? Potuit ſanę videre LXX interpretum tranſlationem, utpote quæ ejus ætate facta ſit, & proculdubio vidit. Aufer enim à prędicta ſumma id quod à Pſammeticho uſque ad initium Alexandri interceſſit ſpatium, & ſupererit pręciſe ſumma annorum quinque millium. Hucuſque hiſtoriam ſuam perduxit Manethos.

Verum non hic ſubſtitit flaminis Heliopolitani impoſtura. Non contentus Menem primum Ægypti regem Adamo æqualem feciſſe, altero quoque uſus eſt commento, quo figmentis ſuis auctoritatem conciliaret. Scribit ſe antiquitates iſtas Ægyptiacas hauſiſſe è columnis vel potius lapidibus qui ſunt in terra Seriadica, exſtructis à primo Mercurio, dicto Ægyptis Thoyth, quarum ſcripturam Hieroglyphicam poſt diluvium interpretatus ſit Agathodæmon. Quærunt viri eruditi

que-

quænam ſit illa terra Seriadica. Minime profecto quærenda eſt hæc in Ægypto. Manifeſte ejus ſitum explicat liber Judicum cap. III. v. 26. ubi dicitur Ahod occiſo Moabitarum rege evaſiſſe ad montem Ephraim, ac tranſiiſſe ſculpturas quæ erãt in Seirata. Pro ſculpturis vulgo repoſuerunt lapicidinas, recedentes à vera vocis Hebraicæ ſignificatione. Recte LXX interpretes reddidere τὰ γλυπτά. Illic nempe erat cippus ille lapideus, quem Judæi credebant à Setho Adami filio eſſe collocatum, uti docet Ioſephus, qui lapidem iſtum ſuo etiamnum ævo exſtitiſſe ſcribit in loco dicto Syriada. Sed apud Euſthathium in Hexaemeron, qui ex Ioſepho eandem narrat hiſtoriam, loci hujus nomen rectius concipitur, appellatur ſiquidem ab eo γῆ Σηϊρειάδ, ut planum ſit eandem ſignari terram, quæ in libro Judicum deſcribitur ad montem Ephraim haud procul Jericunte. Jam vero concedamus cippos aut columnas iſtas à Setho fuiſſe erectas (quod tamen minime credibile) quis tam ſtulte ſapiat, ut exiſtimet Agathodæmonem ex illis hauſiſſe catalogum regum Ægyptiacorum, tum qui ante Sethum, adeoque ipſam creationem mundi, tum quoque illorum, qui aliquot annorum millibus Setho fuere poſteriores?

De propoſito ac fallaci Manethonis fundamen-

to hęc breviter dicta ſufficiant, nunc modum, quem in digerendis Ægyptiorum regibus tenuit, exponemus. Ex eo quoque cognoſcemus quam mala fide gentis ſuæ vetuſtatem in immenſum pene extenderit. Cum diverſi reguli & Sacerdotes in diverſis Ægypti nomis ſeu prefecturis ſimul regnarint, ille ſingulorum ſpatia ſeparavit, ac ſic longam contexuit ſeriem, annos implicitos in ſolidos permutans. Jam inde ab exceſſu Menę regis varias præfecturas ſeu dynaſtias ortas fuiſſe in Ægypto, ex eo præcipue colligi poteſt, quod cum antiquiſſimæ dynaſtiæ, ſuos quæque numerent regulos, ad unum tamen Menem pleræque initia ſua referant. Thinitarum primus Manethoni eſt Menes. Eratoſtheni & Apollodoro Dioſpolitanorum primus ſic nominatur. Alia eſt regum ſeries, licet ea interrupta ſit, quam Herodotus & Diodorus Siculus recenſent, tamen & hæc quoque à Mene exordium capit. Plurimum vero errant, qui Menem iſtum Thinitem ab altero Mene Thebinite Thebano, Dioſpolitarum primo rege diſtinguunt: nempe ut Manethonis Menem vetuſtiorem faciant, illo Eratoſthenis. Sed vero miror eruditos viros tam leve mendum non animadvertiſſe, utrobique enim Thinites reponi debet. This oppidum prope Abydum Ægyptiacam erat ſi-

tum

tum teſte Stephano Grammatico. Hinc fuit Menes Thinites, hinc quoque Nomus Thinites dictus. Recte quoque idem Menes Thebanus dicitur, Thinitę quippe erant Thebani. Sed & in nomine Athothis filij qui Meni ſucceſſit, conveniunt Manethos & Eratoſthenes, unde planum fit & certum, unum tantum Menem fuiſſe, ad quem referenda ſunt pleraque Ægyptiorum primordia.

Clare ſatis ex iis quæ diximus colligi poteſt, pleroſque iſtos regulos, qui à Manethone memorantur, non ſimplici ordine ſibi invicem ſucceſſiſſe, ſed plures ſimul in diverſis nomis eodem tempore regnum obtinuiſſe, nec reges proprie, ſed nomarchas eſſe dicendos. Unus vero ut præeſſet rex Ægyptiis, id nunquam factum videtur, niſi vel occupatis ab hoſtibus, aut ab aliquo nomarcharum tyrannide oppreſſis.

Numerum Nomarcharum quod attinet, illum duodenum fuiſſe exiſtimo. Colligi hoc poteſt ex ipſo quoque Manethone. Si enim divulſas dynaſtias componas, ac auferas Perſarum, Æthiopum, & inſuper Paſtorum Phœnicum imperia, Nomi ſupererunt duodecim, hi nempe; Thinitarum, Memphitarum, Elephantinorum, Heracleopolitarum, Dioſpolitarum Thebanorum, Dioſpolitarum

Digitized by Google

tarum minorum, Xoitarum, Tanitarum, Bubaſtitarum, Saitarum, Mendeſiorum, & Sebennytarum. Plures quidem erant in Ægypto Nomi, ſed nec antiquitate, nec dignitate cum ſupramemoratis comparandi, utpote qui locum in dodecarchia Ægypti nullum habuere. Ultimi Nomarcharum fuere illi, qui una cum Pſammeticho regnarunt. Verum hunc, pulſis aliis undecim, regnum ſibi ſoli adſeruiſſe, notum ex Herodoto & Diodoro Siculo.

Hæc de Nomis & Nomarchis Ægyptiorum, quia ad præſens inſtitutum faciebant, neceſſario fuere præmittenda, idque eo magis, quod multi fruſtra in hoc argumento laborarunt. Scaliger, ut negotium conficeret, duplicem excogitavit periodum Julianam, quæ annis mille & ſexcentis fere mundi natalem anticipat. Verum nec mentem Manethonis adſecutus eſt, à veritate vero receſſit quam longiſſime. Manifeſtum hoc fiet, ſi neglectis commentitiis Flaminis Heliopolitani annis, vera Ægyptiaci regni initia explicaverimus. Hæc ut habeamus, primum Eratoſthenem ducem ſequemur.

Is igitur genere Cyrenæus, & ferme æqualis Manethoni, ut pote qui natus ſit eo circiter tempore, quo alter tomos ſuos compilavit, ſeriem regum

gum

Digitized by Google

gum Thebanorum Ægyptiorum ex archivis templi depromtam, à ſe vero Græce verſam, Chronographiæ ſuæ inſeruit. Ex Eratoſthene deſcripſit illam Africanus, ex Africano Euſebius & Syncellus. Habentur illic reges omnes qui Thebas ſeu Dioſpolin majorem tenuere à Mene, primo ut oſtendimus Ægyptiorum rege, ad Amuthantæum uſque. Anni intercedunt 1075 ſecundum calculum ſacerdotum Thebanorum. Africano vero finis regni Amuthantæi incidit in annum ſeptimum vel octavum Ahodi judicis, hoc eſt anno mundi, ſecundũ rationes noſtras, quatermilleſimo. Aufer hinc tempus regni Dioſpolitani, & ſupererunt anni 2925. Vide quam accurate omnia in noſtro calculo conveniant. Iſto enim mundi anno Phaleg annum agebat centeſimum & triceſimum octavum. Regnum itaque Chaldaicum triginta octo annis vetuſtius eſt Ægyptiaco.

Quamvis autem Heliopolitani ſacerdotis mendacia & impoſturæ, vel hoc ſolo aliorũ Ægypti ſacerdotum teſtimonio ſatis manifeſte producantur & confutentur, quia tamen veritas non uno tantum radio ſe videndam ſolet præbere, etiam Diodori Siculi locum indicabimus, unde ipſum hoc quod volumus clare colligitur. Scribit is libro primo Menæ regis poſteros, qui

in Ægypto regnarint, fuiſſe quinquaginta duos: illis Buſiridem ejuſque progeniem ſucceſſiſſe. A Mene autem rege uſque ad Buſiridem effluxiſſe annos pluſquam mille & quadraginta, prout habent caſtigatiora Diodori exemplaria. Buſiridis ætas ex Iſocrate colligitur, cum ſcribit, Perſeo Jovis & Danaes filio quatuor ætatibus Herculem eſſe juniorem : Buſiridem vero plus quam ducentis annis ſeniorem. Tribus vero ſeculis Hercules Thebanus Joſua eſt recentior. Si itaque ponamus Buſiridem centum annis poſt Joſuam vixiſſe, quod verum eſſe ex ipſa Herculis genealogia evincitur, jam conſpirabunt ad unguem Diodorus & Eratoſthenes. Quod ſi Euſebium ſequamur, qui Buſiridem collocat ad annum ſecundum poſt obitum Joſuæ, non quidem refragabor, interim nullus dubito quin verior Iſocratis ſit menſura; nam certe error eſt Euſebij, nequid gravius dicam, quod ut cæterorum Ægypti regum, ita quoque Buſiridis annos loco moverit, nimiam omnibus antiquitatem adfingens.

Sed & ex ipſo Manethone veritas quodammodo haberi poteſt. Si quis enim confuſas dynaſtias à ſe invicem ſeparet, ac unamquamq; ſeorſim conſideret; puta ſiquis dynaſtias omnes Memphitarum componat, ac quartam tertiæ, ſextam quar-

Digitized by Google

tæ, ac ſic deinceps ſeptimam & octavam proxime faciat ſuccedere, non multum à vero aberrabit. Idem quoque continget in Dioſpolitarum minorum divulſis à ſe invicem dynaſtiis, quales ſunt XI. XII. XIII. XVIII. XIX. XX. Dioſpolitarum majorum, ſive Thebanorum regum ſemel tantum fit mentio in fragmentis Manethonis, nempe in dynaſtia XVII. Sed hunc defectum ſupplet catalogus Eratoſthenis, quē nobis conſervavit Africanus, quiq; eū ſecuti ſunt Euſebius & Syncellus. Duo tamen hic præcipue notanda, quorum prius hoc eſt; Manethonem omnium ſequentium dynaſtiarum capita præcidiſſe, ne unum idemque principium habuiſſe viderentur, cum tamen à Mene & Athothe pleræque incœperint. Alterum eſt, in his dynaſtiis compingendis, nequaquam eſſe ſequendum ordinem & calculum Scaligeri. Multum enim à vero receſſit, cum Menem Thebanum à Mene Thinita diſtinguit, ac Thebanorum regum initium collocat ad annum decimum quintædecimæ paſtorum Phœnicum dynaſtiæ. Non parum quoque erravit, quod Moſis nativitatem conſtituerit ad annum XXV Miſphragmuthoſis, qui fuit ſextus rex in decima octava dynaſtia, cum jam diu ante quam decimaoctava dynaſtia inciperet, Moſes vixerit. Sub primo enim hujus dynaſtiæ rege Iſrae-

 litæ

litæ Ægyptum reliquere, ut ipſa apud Ioſephum teſtantur Manethonis verba. Sed confudit Scaliger Alisfragmuthoſin cum Misfragmuthoſi, & primum dynaſtiæ decimæ octavæ regem cum ſeptimo. Alia ejus errata hic annotare inſtituti noſtri brevitas non patitur; ſufficit oſtendiſſe quomodocumque colligantur anni Ægyptiaci, dummodo commentitium Manethonis calculum excipias, ſemper primordia regni eorum incidere in tempora Phalegi, uno plus minus ſeculo poſt diſperſionem gentium. Nec quiſquam, ut opinor, de firmitate argumentorum noſtrorum dubitabit, niſi qui aut hæc non intelligat, aut veritatem oderit.

CAPUT XI.

Serum origines explicantur, è quibus idem certo evincitur.

VEniamus nunc ad illos, qui non tam ſuo, quam vicinorū Sinenſium nomine, vulgo cenſentur. Seras dico; genus hominum omnium quodquot unquam fuere longe literatiſſimum. Continuam quater mille & quingentorum annorum hiſtoriam monimentis & annalibus ſuis conditam ſervant. Scriptores habent ipſo etiam Moyſe antiquio-

Digitized by Google

quiores. Jam inde à principio nullis finitimorum commerciis temerati, non bella novere, non jurgia, otio tantum & voluptatibus & naturæ contemplationi dediti, tranſegere ſpatium pluſquam quater mille annorum, ignoti quidem aliis mortalibus, cæterum ipſi ſuæ ſibi conſcij felicitatis. Ante quatuor demum ſecula incurſione Tatarorum, exteris quoque id regnum patuit, ac præcipue Marco Paulo Veneto & Oderico cuidam. Reduces illi ad ſuos retulere non miranda tantum, ſed & ſtupenda prorſus. Verum hiſtoriæ illorum, licet ſint veræ, pro meris tamen fabellis habitæ fuerunt, etiã à viris cordatis, & adeo quidẽ, ut Ludovicus Vives mirari ſe ſcribat bonas horas à quibuſdam in talibus collocari nugis. Nec tamen illo ſeculo, qui veritatem adſereret, repertus eſt quiſquam. Rari illuc ſe contulere, rariores qui in id regnum penetrare potuerint, qui vero pedem inde retulerit, nemo. Credo non remeaſſe, pellectos gentis indole & cœli ſolique clementia ac benignitate, difficile eſt enim Sericas deguſtaſſe delitias, & non penitus oblivifci patriæ & amicorum. Chorographię Sericæ interpres, vir minime ineptus, qui multo moderatius de gentis hujus virtutibus ſcripſit, quam ſenſit, rediturus ad Seras nec ipſe diffitebatur amicis ſuis, natale etiam ſo-

 lum

lum exilium ſibi videri, & moriturum ſe cito, niſi moriatur in Seribus. Non eſt itaque mirandum, ex paucis, qui olim eo profecti ſunt, præter memoratos duos, nullum omnino eſſe reverſum; cum hodie è multis qui eo ſeſe conferant, pauci admodum redeant, pauciores etiamnum futuri, niſi barbarorum quos dixi immanitas, ſublatis maxima ex parte oculorum animique incantamentis, regnum omnium quotquot Sol adſpexit beatiſſimum, in carnificinam & Cyclopum ſpeluncam convertiſſent. Hoc demum ævo Serum calamitas, Serum nobis dedit notitiam. Quamdiu ignoti cæteris vixere mortalibus, tamdiu fuere felices. Poſtquam ad miſerrimam redacti ſunt ſervitutem, barbaris quibus parent permittentibus, patet ad illos aditus. Miranda artis & naturę opera quę ex hujus regni cognitione ad nos perlata ſunt, non eſt hujus loci recenſere. Ea ſaltem referemus quę de annis & antiquitate gentis comperimus.

Serum itaque tempus hiſtoricum incipit annis ante natum Chriſtum 2847. ſeptem tum ſimul reges habuere, quorum poſteritas per annos ſexcentos quadraginta duravit. Exin regnum Serum devolutum eſt ad familiam Hiaa per annos 441. Huic ſucceſſit Xanga familia, quæ regnavit annis 1144. Dein Cheva familia annis 376, mox Cina fami-

Digitized by Google

familia annis 40, inde Hana familia annis 460, denique Cyna familia annis 155, regnum tenuere. Poſtea quinque reges ſimul imperarunt donec unus totam ditionem invaderet, à quo Tanga familia inſtituta. Hi juncti regnarunt annis 209. Dein penes quoſdam Heutay dictos imperium fuit per annos 305. His ſucceſſit Sunga familia, quæ cum per annos 355. imperaſſet, à Tataris penitus extincta fuit. Exinde Serum imperium pene Tataros maxima ex parte fuit, quorum familia dicta Ivena imperium tenuit annis 90. Tatari vero expulſi à Taimingis, quorum familia regnavit 276 annis, ac nunc demum tota, ut audio, deficit, extincta à Tataris, qui univerſo jam potiuntur regno. Hi familiam ſuam Taicingam nominarunt annis ab hinc 14.

A principio itaque regni Serum, uſque ad finem præſentis anni, qui eſt 1658 poſt Chriſtum natum, colliguntur in univerſum anni 4505. Si Hebraicum ſequamur, jam numerus hic aliquot ſeculis anticipabit diluvium, ſed vero ſi noſtram quis amplectatur computandi rationem, exactiſſime hic habebimus tempus diſperſionis gentium, quam factam eſſe diximus ante & poſt nativitatem Phalegi, annis poſt diluvium 531.

Antiquiorum temporum, quæ præceſſere &

mox

Digitized by Google

mox ſubſecuta ſunt diluvium univerſale, meminere quidem Seres in ſuis annalibus, ipſi tamen nihil certi de iis adfirmare audent, libenterque hic ſuam agnoſcunt ignorantiam. At vero in temporis hiſtorici menſura, illa nempe quam diximus, mirum quam omnes ipſorum ſcriptores conveniant. Quis itaque neget ex hujus quoque gentis certiſſima Chronologia invictum poſſe peti argumentum, quo & illa, quam inſtituimus, ſupputandi ratio, & ſimul Sacrarum literarum veritas ſtabiliatur?

CAPUT XII.

Aliarum gentium opiniones. Examinantur præcipua auctoris de Præadamitis argumenta. Locus Pauli Apoſtoli explicatur. Diluvio totum quidem humanum genus periiſſe, non tamen eo univerſum terrarum orbem obrutum fuiſſe oſtenditur. Epilogus.

NOn deſunt aliarum quoque gentium teſtimonia, unde hæc productior mundi ætas demonſtrari poſſit. Si enim ſuffragiorum numero certandum ſit, erunt nobiſcum Siamenſes ſive Sinenſes, Perſæ, Arabes, Æthiopes aliique, qui omnes à principio creationis, uſque ad præſens tempus ſeptem plus minus annorum millia numerant; ſed quan-

Digitized by Google

doquidem harum gentium incertior ſit Chronologia, ac multis in locis deficiat, nec ſatis idoneos quos ſequar habeam ſcriptores, verbum ultra non addam. Cui ea quę adtulimus argumenta non ſufficiunt, nihil illi ſatis eſt. Qui vulgatam & tritam computandi ſequuntur regulam, præter Rabbinorum placita, aliud quo ſe tueantur non habent: nos vero auctoritate veteris ſcripturæ Hebraicæ, qualis illa fuit antequam à Judæorum magiſtris interpolaretur; auctoritate ſeptuaginta interpretum, codicis Samaritici; Ioſephi Hebræi, omnium Patrum, ac totius primitivæ Eccleſiæ conſenſu, conſenſu inſuper antiquarum gentium, rationum denique ac argumentotum naturalium pondere ſententiam noſtram munivimus.

Quamvis autem ipſa veritatis cognitio ſemper ſit jucunda, multo tamen illa eſt jucundior, quando cum inſigni aliqua conjuncta eſt utilitate: Quis vero aut non videat, aut negare audeat, ad obtundendam eorum impudentiam qui ex profanarum gentium antiquitate ſacrarum literarum fidem impugnant, efficaciſſimum & unum pene eſſe remedium, ex ipſis gentium annalibus veritatem divinæ hiſtoriæ oſtendiſſe?

Quis etiam non agnoſcat, vel ſola hac adſertione magis corruere ſcriptoris Præadamitæ cona-

tus, quam omnibus adverſariorum argumentis? Libri hujus auctor licet toties confutatus, licet multis ac magnis propoſitis pœnis & præmiis mutatus jamdudum ſententiam ſuam deſeruerit, ſupereſt nihilominus ejus opinio in illa quam reliquit ſecta, quam avide amplectuntur, quotquot libenter à ſacris diſſentiunt literis. Quamvis autem varia videantur Præadamitæ argumenta, qui tamen vel modice ſapit, facile animadvertet, falſam iſtam de gentium antiquitate opinionem, præcipuam, &, niſi fallor, unicam ſcribendi cauſam fuiſſe. Nam quod locum Apoſtoli adtinet, unde opinionem ſuam adſtruere conatur, minime veriſimile exinde ita ſentiendi occaſionem hauſiſſe. Infelices ſunt qui in Sacris literis ea ſe reperire poſſe confidunt, quibus Sacrarum literarum fides poſſit deſtrui. Minime puto id eum in animo habuiſſe, quin potiùs exiſtimo, diligentiſſime divinos codices pervolviſſe, præteriiſſe vero loca ſententiæ ſuæ inimica, ac ea tantum annotaſſe, unde aliquid opinioni ſuæ conſentaneum excludere ſe poſſe ſperaret. Quamvis autem neminem inveniri putem, qui iſtam ejus expoſitionem probet, cum lex ſemper pro lege Moſis, nunquam vero pro particulari aliquo præcepto accipiatur, merito tamen & ille aliorum

om-

Digitized by Google

omnium reprehendit interpretationes, utpote quæ vel nullum, vel abſurdum exhibeant ſenſum. Verba autem Apoſtoli exſtant cap. v. verſ. 13. epiſtola ad Romanos, ac ita ſe habent; Ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ, ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου. Vulgo ſic verterunt; *Nam uſque ad legem peccatum erant in mundo, peccatum vero non imputatur cum nulla eſt lex.* Miror neminem obſervaſſe voculam ἄχρι hic ſignificare, *quouſque, quamdiu.* Vertere itaque debuerant; *Quamdiu lex, erat quoque peccatum in mundo, peccatum vero non imputatur quando nulla eſt lex.* Sententia totius loci hęc eſt; ſicut per unum Adamum cum violavit præceptum divinum peccatum venit in mundum, per peccatum vero mors; ſic quoque in reliquos homines, etiamſi ipſi non peccaſſent, tranſiſſe pœnam peccati, hoc eſt mortem illius, per quem omnes peccaverunt. Deinde dicit mortis regnum fuiſſe & ante & poſt legem, quamdiu enim lex duravit, hoc eſt à Moyſe uſque ad Chriſtum, tamdiu etiam duraſſe peccatum; ſiquidem lex, ut eodem capite docetur, multiplicavit peccatum, ac proinde etiam pœnam peccati. Cum vero dicit peccatum non imputari cum nulla eſt lex, manifeſte indicat tempus ab Adamo uſque ad principium legis. Lex tum non fuit, ac proinde nulla legis tranſgreſſio: vi-

guit tamen pœna tranſgreſſionis Adami,non tantum in peccatoribus, verum etiam in illis,qui non peccarant.Concludit itaque tempus regni mortis duraſſe ab Adamo,uſque ad Moyſem,hoc eſt legẽ Moyſis, quando nempe Chriſtus nos ſanguine ſuo redemit. Moyſem enim accipi hic pro lege, ac pro toto illo ſpatio quo viguit lex, recte jam alij obſervarunt.

Satis quoque ex iis quæ diximus colligi poteſt, minime verum eſſe, id quod idem ille mundanæ antiquitatis adſertor conatur adſtruere, diluvium non fuiſſe univerſale, ſed diverſis temporibus & locis diverſa quoque fuiſſe diluvia. Secundum enim noſtrum calculum diluvium Serum exacte cum Noachico convenit. Conveniunt quoque Chaldæi, & Beroſus, cum Abrahamum decima ætate poſt diluvium natum eſſe ſcribit. Ægyptiorum hiſtoriã eo non pertingere ſuperius oſtendimus. Idem de Græcis ſentiendum,qui licet aliquid de univerſali hac aquarum clade intellexiſſent, in definiendo tamen annorum numero multum à ſe invicem abeunt, ac plus etiamnum à veritate. Quemadmodum enim multæ aliæ gentes,ſic quoque Græci vetuſtiſſima tempora,non per annos, ſed per ætates diſtinxere; quia vero neſcivere primos poſt diluvium homines admodum fuiſſe longævos,

gævos, ac ſeculo & amplius peracto demum genuiſſe, mirum in modum contraxere temporum ſpatia, unicuique ætati viginti quinque aut triginta tantum annos attribuendo.

Nullum itaque relinquitur dubium, quin unum tantum fuerit diluvium, idque univerſale, cujus apud omnes pene gentes exſtat memoria. Verum hic minime eorum probo ſententiam, qui totum terræ globum ita aquis tectum fuiſſe exiſtimant, ut nulla prorſus ejus exſtaret portio. Ad hoc efficiendum multa debuiſſent concurrere miracula. Cum enim univerſæ orbis aquæ non ſufficiant, ad obruendam tam alte terram, etiamſi omnia maria ſiccentur, debuiſſent vel plures aquæ creari, vel dicendum cum aliquibus, iſtam aquarum molē ex aliis cæli orbibus decidiſſe, ac denuo finito diluvio ad ſedes ſuas revolaſſe. Verum hoc eſt pie nugari. Deus non facit miracula fruſtra. Quid opus erat illas mergere terras, ubi nec olim fuere homines, ac ne nunc quidem ſunt? Stultum eſt putare ante diluvium adeo multiplicatum fuiſſe genus humanum, ut omnes terræ angulos pervaſerit. Quam tarda & ſegnis tunc fuerit humana natura in producendis hominibus ex eo nobis conſtat, quod Noachus nonus demum fuerit ab Adamo. Quiſquis itaque recte calculum

inierit, inveniet ab octo illis, qui diluvij cladem evaſere, uſque ad tempus diſperſionis gentium, longe plures potuiſſe naſci mortales, quam ab uno Adamo ſpatio bis mille annorum. Atqui tamen certum eſt, ante diſſipationem Babylonicam humanum genus modicam tantum Aſiæ portionem tenuiſſe. Longe itaque abſunt à veritate, qui exiſtimant Noachi ætate per univerſum orbem propagatos fuiſſe homines, qui ne Syriæ quidem & Meſopotamiæ fines forſan exceſſerant. Ut vero diluvij inundationem ultra orbis habitati terminos producamus, nulla jubet ratio, imo prorſus abſurdum, dicere ubi nullæ hominum ſedes, illic etiam viguiſſe effectus pœnæ ſolis hominibus inflictæ. Licet itaque credamus illam tantum terrarum portionem, quam ſignificavimus, quæque ne centeſimam quidem partem orbis univerſi conſtituit, ſolam aquis fuiſſe obrutam, erit nihilominus diluvium univerſale, erit œcumenicum, quandoquidem clades fuit univerſalis, & totum orbem habitatum oppreſſit. Sic ſi ſtatuerimus, jam ceſſabunt ineptæ iſtæ & futiles quæſtiones, quas nonnulli de diluvio moverunt, & ſimul improbis de Sacrarum literarum veritate dubitandi omnis præripietur occaſio.

Verum hæc de Præadamitis obiter dicta ſufficiant.

Digitized by Google

ciant. Ut vero ad noſtrum revertamur inſtitutum, unum hoc antequam deſinam adjiciam, nos non hic novam condere Chronologiam, ſed veterem temere abrogatam reducere. Quod ſi qui iis quæ adtulimus argumentis & teſtimoniis non adquieſcant, amplectantur illi hodiernum Judæorum calculum abſque ratione, ac utantur ingenio ſuo prout libuerit. Sciant tamen quod ſic ſentiendo non veritati tantum fucus fiat, ſed & latiſſima improbis porta aperiatur ad impugnandam Sacrarum literarum fidem, ac vel apud æquos judices de bonis & piis triumphandi. Ut itaque veritati ſatisfiat, ac impiis os obtundatur, addantur ad receptam mundi ętatem anni 1440. jam nulla ſupererit difficultas. Præſens itaque æræ mundanæ annus is eſt 7048.

Digitized by Google

INDEX CAPITUM.

CAP. I. M*Undum nec æternum eſſe, nec vetuſtiorem quam Moyſes ſtatuerit.* I

CAP. II. *Moyſis ſententiam de tempore creationis, ex Græca potius tranſlatione, quam ex Hebraico codice eſſe hauriendam.* IV

CAP. III. *Examinatur ratio temporis quod ſecundum codicem Hebræum effluxit à Principio creationis, uſque ad Diluvium.* VIII

CAP. IV. *Proponitur & confirmatur Græcus LXX. interpretum calculus de ſpatio quod Diluvium præceſſit.* XI

CAP. V. *Proponitur & rejicitur numerus annorum, qui ex Hebraicis codicibus colligitur, à diluvio uſque ad Abrahæ nativitatem.* XIV

CAP. VI. *Proponitur & confirmatur LXX Interpretum de eodem ſpatio calculus.* XIX

CAP. VII. *Ex Samaritico codice idem adſtruitur.* XXII

CAP. VIII. *Idem probatur ex Flavio Ioſepho, cujus tota temporum ratio oſtenditur.* XXIII

CAP. IX. *Idem ex annis Chaldæorum confirmatur, quorum initia explicantur.* XXIX

CAP. X. *Antiquiſſima Ægyptiorum tempora eruuntur, ac horum quoque teſtimonio præcedens calculus confirmatur.* XXXIV

CAP. XI. *Serum origines explicantur, è quibus idem certo evincitur.* XLIV

CAP. XII. *Aliarum gentium opiniones. Examinantur præcipua auctoris de Præadamitis argumenta. Locus Pauli Apoſtoli explicatur. Diluvio totum quidem humanum genus periiſſe, non tamen eo univerſum terrarum orbem obrutum fuiſſe oſtenditur. Epilogus.* XLVIII

Digitized by Google